

Ajankohtaista eläinterveydestä

ELL Johanna Korpela

Fin Furlab

Minkit

Plasmasytoosi

- Uusi testikausi alkamassa
- Karvanvaihdon aika tiloilla, jolloin etenkin plasmasytoosipositiivisilla tiloilla kuolleisuudessa nousua
- Testimateriaali vaihtumassa (uusissa kammoissa pieni X), jos on tosi vanhoja kampeja, tilaa uudet!
- Stallren ei nähtävästi vaikuta haitallisesti testiin, kalkki voi vaikuttaa analyysituloksiin. Samoin liiallinen nestemäisten desinfektioaineiden kanssa läträäminen.

Ketut

Ripulit

- Ripulia eniten siniketuilla ja supeilla. Minkeillä vähemmän.
- Lawsonia, kampylobakteerit, parvovirus, (kokkidit)...
- Myös yksittäisiä salmonellatapauksia
- Enemmän ongelmia tänä vuonna kuin viime vuonna?
 - Enemmän yhteydenottoja tuottajilta ja enemmän näytteitä Ruokavirastolle?
 - Kosteampi sää tänä vuonna, bakteerit viihtyvät paremmin
 - Huonompi rehuraaka-aineiden laatu?

Mitä Ruokavirasto voi tutkia?

- Tärkeä lähettää eläin- ja ulostenäytteitä Ruokavirastolle → saadaan tietoa miten ripuli tulee hoitaa!
- Ulosteen ulkonäön perusteella ei voi sanoa mikä aiheuttaja on → eri lääkkeet eri aiheuttajille
- Jos on ripulia sekä kohonnut kuolleisuus → lähetä myös itsestäänkuolleita eläimiä tai lopeta eläin jolla on tyypillisiä oireita → taudista saa paremman yleiskuvan, kun on mahdollisuus tutkia koko eläin
- Ulkoinen saastuminen on aina riski kun otetaan ulostenäytteitä (linnut, jyrsijät...) → laita muovia/pahvia häkin alle
- Näytemäärän tulee olla muutamia ruokalusikallisia! Jos näyte on liian vähäinen kaikkea ei voi tutkia!
- MUTTA! : Ruokavirastolla ei ole mahdollista tutkia ”kaikkea mahdollista”

Mitä tutkitaan?

- Tutkitaan Lawsonia (ei minkeillä), kampylobakteerit, aerobit bakteerit, salmonella, parvovirus, kokkidit
- Minkillä tutkitaan aina plasmasytoosi
- Monet virukset voivat aiheuttaa ripulia: rotavirus, coronavirus, astrovirus, norovirus, circovirus... Näitä ei ole mahdollisuutta tutkia.
- Giardia, kryptosporidit...?
- Lisäksi aina silmämääräinen avauskertomus
- Tarvittaessa histologiset näytteet

Supit

Rokotukset

- Parvovirus aiheuttaa ripulia, huonoa kasvua, huonoa karvanlaatua ja kohonnutta kuolleisuutta
- Parvovirusrokote on supille tarpeellinen
 - Siitoseläinten rokottaminen hyvissä ajoin ennen siitoskauden alkua. Voi rokottaa heti kun tietää mitkä jää siitokseen. Osa tuottajista rokottaa jo nyt.
 - Pentujen rokottaminen pitää ajoittaa emän rokotusstatuksen mukaan:
 - Rokotettujen emojen pennut 12 viikkoisina
 - Rokottamattomien emojen pennut 8-10 viikkoisina tai jopa 6 viikkoisina jos tartuntapaine kov

Supilupa

- Astui voimaan 2.2.2019
- Supien pitäminen muuttui luvanvaraiseksi toiminnaksi.
- Edellyttää sertifiointia, paikallisyhdistyksen jäsenyyttä ja supikriteereiden noudattamista.
 - Mm aitaaminen, loukkujen pitäminen, pakovarmuuden varmistaminen, kouluttautuminen
- Korjauskierros meneillään. Menee MMM:n ja komission kautta. Ei tiedetä milloin hakemuksen käsittely valmis.
- Erillisiä tarkastuksia tehdään Läänineläinlääkäri Tapani Parviaisen toimesta.

Yleistä

Lääkkeiden saatavuusongelmat

- On ollut ongelmia lääkkeiden saatavuudessa tänä vuonna, myös ihmispuolella
 - Raaka-aineiden puute
 - Osa "ripuli-lääkkeistä" on ollut loppu nyt syksyllä, kaikkea ei vielääkään saatavilla. The new normal?
- Ennaltaehkäisevät toimenpiteet tärkeit!
 - HYGIENIA!
 - Rehuhygienia
 - Etäisyys varjotalojen ja lantalaatan välillä
 - Tuhoeläinten torjunta (jyrsijät, linnut, kärpäset, kirput)
 - Parvovirusrokote
 - Maitohappobakteerit, lisäkuitu (heinä/olki, pellavansiemen, murskattu vilja...)

AVI-tulkinnoista

- Tilavaatimukset
 - Minkkinaaras + pentu 3400 cm²
 - Kettunaaras + pentu 1,3 m²
 - Saa pitää yhdessä kunhan tilavaatimukset täyttyvät
 - Tila "emo pentueen kanssa" on toteuduttava viimeistään siinä vaiheessa kun pennut liikkuvat itsenäisesti pesästä ulos.
- Hylly
 - Kettu/supihäkissä pitää olla kaksi hyllyä jos yli 3 eläintä. Tärkeintä on että kaikki eläimet mahtuvat samanaikaisesti hyllylle.
- Pakovarmuus
 - Portit/ovet saavat olla auki kun tilalla on toimintaa ja ihmiset kulkevat edes takaisin. Tauon aikana portit/ovet on oltava kiinni.

AVI-tulkinnoista

- Virikkeet
 - Supille riittää olki
 - Minkillä, jolla on sahanpurua kuivikkeena tulee olla häkissä pureskeltavaa virikemateriaalia
- Kynsien leikkaaminen
 - Aina jos ovat liian pitkät
 - Siitoseläimiltä vähintään kerran vuodessa
- Valvontaohje löytyy kaikkien saatavana netistä:
 - <https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elainten-hyvinvointi/taydentavien-ehdojen-ja-otantaelainsuojeluvalvonnan-ohje-2019-lopullinen.pdf>

Kiitos!